

Universul Literar

— PREȚUL ABONAMENTULUI în țară: pe un an 100 lei. în străinătate pe un an 200 lei. —

Din frumusețile țării noastre

Piatra Caprei (munții Dornei).

O căsătorie în secolul al 17-lea în Botoșani

de Androni: M. Țăranu

Maria Țăranu, era bunica mea, care a trit 97 de ani, și a murit în anul 1872.

De multe ori stam de vorbă cu bunica și-mi plăcea mult s'o ascult, pentru că îmi povestea lucruri vechi, interesante, fapte petrecute pe vremuri în Botoșani, care le știa și dânsa dela bunicul ei Ion Bolfosu, un bătrân aproape de 100 ani.

Iată ce i-a povestit Ion Bolfosu bunicii mele :

„Andrei Tătaru și soția sa Măriuca, aveau un băiat mare, pe Ionică, și vroiau să-l însoare cu orice preț.

„Andrei își petrecea viața mai mult într'o cafenea, care era situată pe atunci, unde este astăzi strada Unirii. Acolo, se întâlneau mulți bătrâni și discutau de negustorii, căsătorii și alte afaceri d'ale lor. Tinerilor, nu le era permis să viziteze cafeneaua.

„Și bătrânii, nu rare ori făceau chefuri lungi și late. Mai cu seamă Andrei, care era decanul cheflilor, se plimba prin cafenea, cu paharul de vin în mână, și lăutarii îi cântau cântecul său obișnuit :

„La fântâna lui Chitic,
N'avem apă nici un pic
Deacea, eu beu vin,
Vin, vin, vin și pelin”.

„Era pe vremuri, în Botoșani, fântâna lui Chitic, cu cea mai bună apă potabilă. Dar Andrei zicea că fântâna a secat, și neavând apă, de nevoie bea vin ! Și bea atât de mult, că dacă ar fi suflat într'un poloboc cu apă, oțet s'ar fi făcut !...

„Andrei, era un tată foarte sever, și-l ținea pe Ionică din scurt.

„— Ar fi bine să-l însurăm pe Ionică, zicea Andrei către soția sa Măriuca, că știi d-ta, băiatul este mare, are 20 ani, și nu trebuie să-l lăsăm să îmbătrânească, și ferească D-zeu, să se îmbolnăvească.

— Și cu cine crezi să-l însurăm ?

— Eu cred, să-i dăm pe copila lui Lebădă, care-i o fată cinstită și bună gospodină, și am auzit că are și zestre frumoasă ; căci tatăl său îi dă o sută de galbeni zimți austriaci.

— Bine bărbate, vorbește cu Lebădă,

„Andrei, chiar a doua zi, se îmbrăcă iute în hainole sale obișnuite, cu antereu de citarea, lung până la pământ, cu giubea, cu brâu roș, cu fes roș turcesc, și d'asupra fesului o șapcă cu cozoroc, și pornește spre cafenea, cu ciubucul în mână, unde știa că o să-l găsească pe Lebădă, și aici îl întâlnește.

— Noroc, și o mie de ani pace, jupâne Lebădă, ce mai faci ?

— Mulțumesc d-tale, jupâne Andrei, ce să fac, sunt supărat că mi s'a

stricat ciubucul cel turcesc, și nu găsesc altul la fel ca acela.

— Nu te supăra jupâne, că eu am două ciubuce acasă, și-ți dăruiesc d-tale unul, că de... doar suntem prieteni vechi.

— Ți mulțumesc, jupâne Andrei, dar eu ce să-ți dau d-tale ?

— D-ta să-mi dai ce-mi trebuie mie.

— Ce-ți trebuie ?

— Îmi trebuie pe copila d-tale Măriocara, pentru băiatul meu Ionică, că tare mi-i dragă, și aș vrea s'o am ca noră, pentru că știu că-i fată de treabă, cu purtări bune și bună gospodină. Știu că, d-ta îl cunoști pe băiatul meu Ionică, ar fi poarte potrivii, amândoi. Ce zici, jupâne Lebădă ?

— Bine, jupâne Andrei, d-ta ai băiat de însurat, și eu am fată de măritat. Așa se fac lucrurile în lume. Ți făgăduiesc că ți-o dau pe Măriocara, pentru că îmi place și mie băiatul d-tale.

— Și ce zestre dai fetei ?

— Îi dau zestre frumoasă : 100 galbeni zimți, 4 vaci, 20 oi, 2 divanuri, 1 masă, scaune, 4 lăicere, cămeși de borangic, veșminte, și alta gospodărie.

— Atunci dă mâna încoace jupâne, ne-am împăcat, și să fie într'un ceas bun și cu noroc. Să trăiască copiii noștri !

„Și bătrânii, după ce au bătut palma, au poruncit să li se aducă vin și

cafele, ca să cinstescă allămașul. Și amândoi s'au cherchelit rău, căci nici unul din ei nu ducea la ureche !... Apoi s'au despărțit ducându-se fiecare la casele lor, ca vai de ei căci nu nemereau bine strala !..

„Andrei, ajungând acasă, comunică soției sale că, l-a logodit pe Ionică cu fata lui Lebădă. Apoi îl chemă pe lăiat, ca să-l felicite.

— Ionică, vină încoace !

— Sărut mâna tată, zise acesta stând înaintea bătrânului drept, ca un soldat înaintea superiorului său.

— Să știi, măi, că te-am logodit cu copila lui jupânu Lebădă, fată cinstită și gospodină bună, și cu zestre frumoasă, să trăiți până, la adânci bătrânețe.

„Ionică, sărută mâna tatălui său, dar nu văzuse pe fată niciodată, și n'a văzut-o până în ziua cununiei, nici n'a îndrăznit să-l întrebe pe bătrân, dacă viitoarea lui soție este înaltă, scurtă sau frumoasă, pentru că băiatul avea mare frică de tatăl său, și cu nici un preț nu putea să-i calce voința, căci pe atunci, copiii erau ascultători și respectuoși față de părinții lor.

În fine a sosit și ziua nunții. Mireasa era cu fața împodobită, căci, cum îmi povestea bunica mea, pe acele vremuri, toate miresele erau acoperite pe față, în timpul cununiei, cu un voal gros, obicei luat dela turci, care îl au astăzi și evreii. Mirele, când a văzut-o, a rămas încântat de talia ei subțirică, de mânuțele și picioarele ei delicate.

„După cununie, s'au așezat cu toții la masa cea mare. Acum e momentul

RUGĂCIUNE

Ai zilei zori
Cobor ușori
Neguri ștergând
In vesnică
Se sting făclii
Pe rând, pe rând.

Ușor, domol
Pornește-un stol,
Trimes de vânt,
Prin munți, prin șes,
Prin codrul des
Să dea cuvânt.

În lungu-i drum
Trecește-acum
Oștiri de foi,
Grădini, câmpii
Și paseri mii
Și valuri moi.

Și toate'n cor
Incep cu dor
Un dulce cânt,
Un imn pios
Să'l dea pios
Celui prea sfânt.

A dănc tresar !...
Dar e-n zadar :
Mă văd perdut ;
— Credința mea,
Iubită stea !
Ce te-am făcut !...

Ași vrea și eu
Lui Dumnezeu
Să mă prostern
Dar cad secat
Căci Te-am uitat
Simbol etern.

Mă utorc spre voi
Paseri și foi :
— De mă iubiți ?
Voi fi curând
Și bun și blând,
Să mă primiți !

Și-al vostru cânt
Curat și Sfânt
Să mă'nvătați
Și-n calea Lui,
In ochii Lui
Să mă'nălțați.

Simion Bdre cu-Bălești

când mireasa trebuia să-și descopere fața. Sărmanul Ionică, când și-a văzut soția, s'a făcut la față, când galben, când roș, și n'a putut mânca nimic: *Mireasa era urâtă în toată puterea cuvântului!*

Dar sărmanul băiat, ce era să facă? a trebuit să se resemneze, și de frica tatălui său, îndată după masă, a plecat cu soția sa la domiciliul său.

„După vreo câteva zile, jupâneasa Măriuca, mama lui Ionică, merge să vadă ce fac tierii însurăței. Dar ce văzu? tânăra măritată, ședea la o masă, cu capul sprijinit între două mâini, și plângea amar.

— Mama soacra o întreabă: de ce plângi noro?

— Cum să nu plâng, dacă Ionică nu vrea să steie cu mine, și nici nu-mi vorbește nimic. Dânsul s'a închis într'o odaie, și nu știu ce face acolo.

„Mama lui Ionică, intră în camera sa, și-l vede tologit pe un divan.

— Ce faci aici, Ionică dragul mamei, de ce nu stai la un loc cu soția ta?

— N'o pot suferi, nu mi-i dragă, m'ăți nenorocit!

„Iată că și Andrei intră în camera lui Ionică. Băiatul, când a văzut pe tatăl său, nu s'a mai tologit pe divan, ci s'a sculat în picioare, stând înaintea bătrânului într'o pozițiune respectuoasă.

Bine, măi, ce înseamnă purtarea asta față de soția ta?

— Tată, nu pot, nu pot s'o văd, m'ai nenorocit, și plângea amar.

— Cum te-am nenorocit, ticălosule? Stai! să-ți arăt eu ție nenorocire!

„Și iute, ca un fulger, bătrânul a eșit în ceardac (în balcon) și a chemat pe doi servitori ai săi: Gheorghe, Vasile, veniți iute încoace! Luați-l pe ticălosul acesta, culcați-l la pământ, și țineți-l bine, unul de cap, și celălalt de picioare.

„Și bătrânul Andrei, care avea ciubucul în mână, i-a aplicat lui Ionică, în mod sălbatic și fără milă, atâtea lovituri, până și-a rupt ciubucul în două, iar mama băiatului, a căzut leșinată la pământ. Sărmanul Ionică, a stat în pat multă vreme, până i s'ar vindecat rănilor de pe corp.

Ion Bolfosu, bunicul bunicei mele, zicea că, în urma acestei lecțiuni severe, băiatul a trăit cu soția sa 50 de ani, în cea mai mare armonie și liniște, iar când moartea l-a despărțit de dânsa, Ionică amar a plâns-o și n'a uitat mult timp, pe aceea, care întotdeauna i-a fost credincioasă, și l'a îngrijit bine la boală.

Bu cred că, dacă omul se deprinde în viață cu toate, de ce nu s'ar deprinde și cu o femeie urâtă? Avem destule cazuri similare în societatea noastră. Astăzi, când suntem în secolul al 20-lea, când civilizația a progresat mult, unii se însoară din dragoste, și această dragoste, câteodată

chiar înflăcărată, nu durează de cât câteva luni, și apoi urmează divorțul.

Cum vedeți, ciubucul lui jupân Andrei, a făcut o mare ispravă: a evitat divorțul!...

Fulgi

FULGI DE SOARE

Plăpând cu fața ndoliată măntore din țări ispititoare, ca o scântee înăbușită, de dâra grelelor furtuni, să-mi culc nădejdea lângă poala săcătuitor poene, și să privesc cum se deșiră, umbrirea plâșilor aluni....

Prin țara rătăcirii mele, am întâlnit femei frumoase, și cerul țintuit cu-aramă, spre pașii mei, neobosiți; asvârlea lumii ajutoare, să-mi pot conduce umbra plânsă, ca pe-un copil orfan, prin noaptea necercetatei credinți....

Și toate, m'au luat în brațe, și tuturor le-au spus îndemnul. Toate-mi vorbeau de bucurie și m'au culcat în pat cu ele, iar gura mea simțea adesea, dogoarea sânilor de față; dar nu încolțise până-atuncea păcatu'n gândurile mele....

Și flori imi aruncau pe drumuri, când cântul meu o gamă plânsă, trecea răsleț din poartă, în poartă și n'trebător la ori ce pas....

De-atunci e mult; pe-albastra coamă, s'a stins atâtea licăriri, și din povestea depărtării, o rază nu mi-a mai rămas....

Ajuns pe țărmul plâns, de anii, per duci copilării mele, îngenunchiez la poarta țărnei un sclav rentors din rătăcire; când sub salicâmi de pe haturi, se scutura boltiți de rouă cum cad petalele plăpânde, pe visul nostru de amăgire....

Și poarta, larg mi-se deschise; amicii mă primesc cu fală, pe straturi florile se înclină ca'n preajma unui împărat; dar numai casa noastră plânge, cu frunte-n 'nfășurată în doliu, c'au părăsit-o fără veste, toți cei pe cari i-am lăsat....

Privesc din prag: prin zărea moartă, trec umbre reci, spre îngropare, mă recunosc; dar din cadență, nu fac popas nu vor să stea, s'asculte vechia mea poveste, din anii prăbușiți în besna, și îndemnul dus zădărnici, prin plânsă rătăcirea mea....

George Nutzescu

Propaganda unei române în America

— Sărbătorirea României peste ocean —

Cu tot rolul însemnat, pe care îl joacă România Mare, după războiul, în lume, ea nu este în deajuns de cunoscută în afară, iar comorile ei, nesemuit de frumoase, puțini străini le știu și aceia, doar când vin aci să le cerceteze.

Propagandă oficial organizată spre a ne face cunoscut sufletul poporului aproape că nu există; rar de tot, câte o minte românească de elită își asumă nobila sarcină, din proprie inițiativă și atunci, asistăm fermecați

și uimiți la entuziasmul și admirația, prin arătarea frumuseților noastre românești, stăinilor cari vor să le vadă.

O luptătoare neobosită

O neobosită luptătoare, în această direcțiune și mai ales o adânc cunosătoare a minunatelor producțiuni ale spiritului românesc, este fără îndoială, d-na Maria Ionescu. D-sa a scos, de curând, la Paris, o carte admirabil întocmită, intitulată „La Roumanie” și în care, ajutată de M. S. Regina Maria, de regretatul Take Ionescu și de d. Nicolae Iorga, evidențiază toate tezaururile noastre de artă, toate manifestările specific românești, de pe toate țărmurile. Această carte a avut pretutindeni, o primire strălucită, pe deplin meritată și a contribuit mult de tot la cunoașterea României. Astăzi, ea figurează în toate marile instituțiuni culturale și artistice din cele două lumi. Cîtam doar gestul d-lui H. W. Sartorius care a donat această carte Institutului de Arte Frumoase din Indianopolis și Bibliotecii din New-York și al d-nei Hearst care a donat câte un exemplar orașelor Chicago și San-Francisco.

Propaganda în America

D-na Maria Ionescu a plecat de curând în America, unde a ținut numeroase conferințe de propagandă ro-

mânească. Prima conferință a ținut-o la New-York. Cu această ocazie, d-na Charles Dachs a oferit un banchet unde masa era acoperită cu tricolorul românesc iar luminile, florile și întreaga împodobire a sălii erau în culorile românești.

La Washington conferințara a fost primită de președintele Harding, căruia i-a oferit lucrarea sa.

O sărbătorire a României

La Cleveland (Ohio), unde se află o numeroasă colonie română d-na Ionescu a ținut o frumoasă conferință, după care corul bisericii ortodoxe de acolo a cântat diferite cântece naționale românești. Înălțătoarea serbare s'a sfârșit cu o „cină” în timpul căreia a domnit o patriotică însuflețire.

La Indianapolis au fost ținute deasemenea două conferințe în fața unui public plin de entuziasm. Conferințara a putut constata pe puțin se cunoaște țara noastră și numeroasele și variatele întrebări pe care i le puneau publicul i-au arătat că acesta nu știe nimic despre trecutul și prezentul nostru.

Intr'un frumos castel, la Greenwich, lângă New-York, a avut loc în ziua următoare un imens „garden party” la care a luat parte societatea distinsă din New-York, și unde s'a sărbătorit cu mult entuziasm România.

D-na Maria Ionescu a plecat apoi în Virginia, unde a ținut conferințe reușite. Urmează cu acelaș succes propaganda sa în Detroit, la Boston, Howard și Yale.

In Canada

A primit invitațiuni pentru Canada de la numeroase societăți culturale care au fost puse în curent de interesul ce l'a ridicat în Statele-Unite. Marile universități din Yankee au reținut câte un exemplar din cartea d-nei Ionescu.

Inregistrăm cu bucurie toate aceste patriotice manifestațiuni atât de folositoare pentru țara noastră minunată dar puțin cunoscută și mult hârfită de dușmani, organizați în acest scop.

Gilly

PE CREANGA

Un holțeu odată pune
Unei fete oarecare,

La un dans într'o grădină
Dintr'o vorbă 'n altă vorbă.

Următoarea întrebare :

— Spune-mi, dragă copilică,
Tu pe *Creangă* l'ai citit ?

— „Eu pe creangă ! cum se poate !
Eu pe creangă de-am cetit ?”

Nu, — îi dă ea rușinoasă ---

N'am citit că nu mi-e voie

Pe o creangă să citesc,

Căci mi-a interzis „mămuța”,

Ca să nu mă amețesc !”...

Orest Horia Pașcanu

UN PICTOR RUS

Constantin Macovski

Arta rusească are multe nume ilustre și cari au putut să se impună și străinătății. Dacă unele din ele și-au câștigat acest renume grație neobișnuitului, îndrăznețului pe care l'au pus în operele lor, cum este un *Vereciaghin*, care a făcut din artă un mijloc de propagandă contra războiului, sunt însă pictori ruși cari păstrând toate formele clasice ale artei au putut prin talentul lor sănătos și puternic să se impună. Unul din aceste talente originale și mari urșiți este *Constantin Macovski*.

Macovski nu este dintre cei tineri, el este cu *Perov*, *Karmski*, *Riepin* din vechea generație, dar este totuși unul din cei noi și cari și azi opresc privirile entuziasmate al acelor ce iubesc frumosul. Și poate azi mai mult ca ori când, de oare-ce azi, arta rusă, sub teroare bolșevică, este în plină decădere și singura mulțumire pe care o are iubitorul de frumos este de a revedea cea ce vechii cei de ieri, au făcut.

Macovski impresionează prin fastul și bogăția vieții. El iubește strălucirea, și sănătatea tinereții, el iubește energia vieții care a fost atât de particulară vechei lumi și care transformă ori-ce manifestare a vieții obișnuite într'o sărbătoare. Iată tabloul lui „*Moartea lui Petroniu*” moartea

Macovski, ca toate talentele mari a eșit dintr'o familie de oameni săraci. Dar nu întâmplarea l'a făcut artist, căci și tatăl său de și era un funcționar obscur și sărac a fost un amator de artă și reușise din nevoile lui să-și formeze o mică colecție de tablouri de

Const. Macovski: Cazacul

pictură și desen pe care a știut s'o impue și copiilor săi. Pe Constantin, în special, îl lua în fie care Duminică la „*vânătoarea de artă*” cum spunea el, prin toate muzeele vizitelor lor și colecțiile de tablouri, prin dughenele de curiozități și lucruri vechi, unde se putea găsi ceva tipic și interesant, ce putea fi copiat.

Const. Macovski: Pictorul Macovski în mijlocul familiei sale.

acestui filosof cinic, care a știut să moară așa de plăcut. În acest tablou tragicul dispare în luxul și lumina orbitoare a mediului de chef și bucurie. Dar în toate tablourile din care nu putem reproduce de cât unele se vede aceeași viață, energie, bucurie și veselie.

Tatăl lui Macovski, mai târziu deschise la Moscova chiar o „*Scoală de bellearte*” unde *Constantin Macovski* este dintre cei dintâi elevi. Dar pe tânărul talent îl așteaptă mari decepții. La două concursuri pentru expozițiile anuale tablourile lui sunt respinse și numai la al treilea concurs el

Const. Macovski; Ghicitoarea de noroc

obține o recompensă pentru lucrarea lui „Moartea copiilor lui Boris Godunov”.

Plecat la Petersburg el devine aici în curând foarte cunoscut; tablourile lui se cumpără nu numai de ruși dar și de străini și multe din pânzele

lui originale trec Oceanul în America.

Lucrările lui sunt renumărate. El a atins toate genurile și a pătruns în în toate epocile și în istoriile tuturor popoarelor, dar cele mai reușite sunt lucrările din veața rusească, tipurile

și scenele atât din istoria rusească cât și din viața de toate zilele.

Cele mai caracteristice sunt „Moartea lui Ivan Groaznicul” „Cheful băierilor”, „Transportarea sfântului covor”. Din acelea cu subiect rusesc cea mai frumoasă lucrare și care amintește

Const. Macovski; Boeronică rusească dansând.

te pe aelea a lui Semiradzki este „Moartea lui Petroniu” care i-a fost inspirată de versurile poetului rus Mei „Florile” și care în traducere liberă sună astfel:

„Și cad și cad florile
Se revarsă ca ploaia liberă
Se sbate sângele și inima se strânge
De căldură și zăpuhul neînfrânat
Și cad și cad florile !....

În această atmosferă de vin, de căldură, de zăpuh și nădușala corpurilor aprinse, s'a stins Petronius cel mai elegant din oamenii ceii mai desfrânat veac al Romei, dar și cel mai cuminte privitor al ei. Sienkiewicz l'a făcut nemuritor în *Quo-Vadis*, Macovski l'a immortalizat în tabloul său.

Leandru

NOAPTEA

— O ! noapte binecuvântată,
Ce lumii ai lăsat odihnă,
Cu frumusețile din ceruri,
Cu-a omeniri sfântă tihnă,

— Tu ai cuprins în vălul negru
A păsărilor ciripire
Și ai ascuns în voalul sacru
Etern misterul de iubire...

— În anotimpuri cunoscute
Ai fost divină poezie,
Căci cântecele tale moarte
Ecourile moarte 'nvie....

— Și trubaduri văzul-ai iar
Poezi cu lira 'ncântătoare....
O ! noapte, tu ești doar zeite
Iubirilor fermecătoare....

Luca Maltezeanu

OGLINDA

povestire de ANDRE THEURET

— Urmare și sfârșit —

Luară cafeaua în salon și cum clavirul era deschis d. Fréhut rugă pe Nanina să cânte ceva. Fără să se lase mult rugată dânsa cântă aria din Orpheu. „Am pierdut pe Eurydicia”. Contele care avea o voce plăcută o acompania, ceia ce încânta pe domnișoara de Seigneulies.

Muzica după cum se știe, acționează minunat asupra simțurilor și a inimii. După ce părăsira clavirul, convorbirea luase o întorsătură mai duioasă, mai intimă. Cu toate că păstra măsura pe care i-o impunea vârsta, d. de Fréhaut deveni ceva mai galant în convorbirea lui lîncecă ușor asupra dragostei, iar ochii lui aruncau lumini pătrunzătoare.

Când se retrase pe la ora unsprezece, după ce sărutase mâinile Traniței, el o lasă extrem de turburată și rușinată de emoția pe care i-o produsese bărbatul acesta care avea aproape în doiul vârstei-sale.

Nanina petrecu o noapte agitată. Deșteptarea ei fu de asemenea tulburată, dar pentru alt motiv. Pe la ora douăsprezece, primarul din Veillons înștiință pe domnișoara de Seigneulies că era bănuită că găzduște pe un emisar al lui Pitt și Coburg. Câțiva indivizi văzuseră pe d. de Fréhaut intrând la Nanina și-l denunțaseră comitetului revoluționar din Montmedy. O vizită domiciliară era iminentă. Primarul o prevenise orietenește.

— Ce să fac, strigă Nanina.
— Trebuie, reluă el, să vă scăpați cât mai neîntârziat de el. La capătul parcului se află un pavilion ascuns printre copaci. Ascundeți-l acolo până la ivirea nopții. Fiul meu va veni atunci să-l ia și-l va conduce prin pădure, până la graniță. De îndată ce gazda dv. va auzi cântecul cucuvelei, nu va avea altceva de cât să fugă pe fereastră, iar fiul meu îl va aștepta la poalele zidului.

Acesta era de altfel singurul mijloc de scăpare. Nanina se duse să înștiințeze pe d. Fréhut, îi dădu repede să mănânce, apoi îl conduse ea însăși la pavilionul din pădure.

Contele văzând-o pe Nanina atât de agitată, se sili s'o liniștească.

Orele treceau repede și cu toată spaima ei, Nanina era întristată de a vedea trecând timpul atât de repede. Iarna se înserează de vreme. Pe la ora cinci odăița pavilionului era confundată în întunec.

— Haide, suspină d. de Fréhut, trebuie să ne despărțim.

Iuă mâinile Naninei.

— Înainte de a vă părăsi îngăduiți-mi domnișoară, să vă mulțumesc, pentru buna primire pe care mi-ați făcut-o și vă jur că n'o voi uita nici odată.

Și în timp ce vorbea, o atrase spre el sărutând-o pe frunte. Nanina zăpărită îl sărută și ea, și timp de câteva clipe, uitară totul în nebunia aceasta de iubire.

De odată se auzi cântecul cucuvelei.

— Semnalul, îngână Nanina, adio!

El voi s'o mai cuprindă odată în brațe, dar ea se retrase.

— Pleacă, îl imploră ea.

Fréhut sări repede pe fereastră și dispăru în întunec.

Peste câteva clipe Nanina se întoarse acasă. Era și timpul, de oarece, perchiziționarii cercetau casa. Negăsind însă nimic se retraseră.

Nanina se închise în odaia ei regretând oare cum slăbiciunea ei...

A doua zi primarul veni s'o liniștească asupra soartei d-lui de Fréhut.

— A trecut cu bine granița zise el, și băiatul meu l'a condus până la Virton...

— Trebuie să fi fost frânt de oboseală, suspină Nanina. O călătorie atât de lungă pe jos, la vârsta lui...

— La vârsta lui, replică primarul izbucnind într'un hohot de râs; ei dar dansul n'are mai mult de treizeci de ani. Se grimase pentru a nu fi recunoscut... Dar odată ce a ajuns în Belgia și-a aruncat peruca și băiatul meu s'a pomenit în fața unui tânăr extrem de drăguț.

— Ah! îngână Nanina care rămase iarăși visătoare. În acelaș timp ochii ei erau scăldați în lacrimi, gândindu-se la clipele acelea scurte de

iubire care nu se vor mai întoarce nici odată.

Când la 1815, contele de Fréhut se înapoia în Franța cu Ludovic al XVIII-lea, era într'adevăr cărunț de data asta. D. de Fréhaut se interesă de Nanina și aflând că nu se mărita-

se, îi făcu o vizită la Veillons. Găsi-o încă seducătoare, cu toată vârsta ei de patruzeci și cinci de ani, se însură cu ea.

Și astfel se realiză pentru Nanina viziunea din noaptea de Sfântul Ion.

Trad. de Const. A. I. Ghica

Const. Macovski: Moartea lui Petronius

(Vezi articolul: „Un pictor rus“)

Insemnările unui trecător

Care-i cea mai mare forță a lumii?

Revista populară franceză „Je sais tout“ a făcut o acheta printre scriitorii și învățații francezi asupra întrebării: „Care-i cea mai mare forță a lumii?”

Răspunsurile au fost desigur foarte interesante și foarte variate, așa că în concluzie, se poate face cel mult o statistică asupra forțelor — nu forței — cele mai puternice din lume.

Unii au răspuns că cea mai mare forță e a bunului simț; alții: democrația; alții — în special, femeile — dragostea; iar câțiva: dobitocia; unii: munca; foarte mulți: conștiința, iar unul cu multă vioiciune a răspuns, orice, afară de bani și orgoliu.

Libertate și libertinaj. Ce face, ce deosibește una de alta e desigur numai un simț moral personal.

D-ta poți să ai libertatea de a scrie orice, dar gândește-te, că scriind o pornografie într'una din revistele de scandal, nu poți da acea revistă nici nevastei d-tale, nici copilului d-tale. Presupun că ți-e rușine să socotești femeia și copilul d-tale capabili să se entuziasmeze de expresiile de la tavere și de desenele de casă de toleranță.

Rușinea, aceasta-i bunul simț moral. Dacă'l ai, înțelegi libertatea ca un adânc respect al celorlalți.

Dacă nu-l ai, ești libertin, decazi în abjecțiunea pornografiei

O să-mi spui d-ta:

— Da, dar dacă sunt în realitate și pornografiile, și vilișii și desenele de nuduri, etc., acestea sunt luate din

viață, ele alcătuiesc ceia ce se numește în literatură, realism.

O fi.

Dar realismul nu-i artă. Fiindcă arta cere o silință de înălțare sufletească; ea e artă când înfățișează realul înfășurat într-o manifestare de convențional, care să satisfacă, să încante pe cât mai mulți.

Supărăciosul. Caracteristica supărăciosului e lipsa de abilitate.

În termeni comuni s'ar spune, că supărăciosul „pune picioarele în farfuri” tocmai fiindcă nu știe să-și țină echilibrul.

Spuneți inimă durerea!

Spune-ți inimă durerea,
Spune-ți jalea inimioară,
Nu tăcea, că-i grea tăcerea
Și tăcerea te omoară.

Spune-ți focul inimioară
Inimioară doru-ți spune,
Focul dorului doboară
Și viața și-o răpune.

Sofia Miadimof Hipoliana

Cum s'a înființat Academia de științe bulgară

Ea e opera unor refugiați bulgari la București.

Ziarul oficial al guvernului din Sofia „La Bulgarie” privește condițiile în cari s'a înființat Academia de științe bulgară, amintind că în 1869 prințul Napoleon, nepot al împăratului Napoleon III, a venit în București, în misiune secretă.

Era înainte de războiul franco-german, și Parisul voia să se asigure dacă Turcia, România și Austro-ungaria ar rămâne neutre în cazul unui război între Franța și Germania.

Sosit la București, prințul Napoleon, în afară de alte întrevederi pe cari le-a avut, a fost vizitat de o delegațiune de fruntași bulgari cari, refugiați în România, luptau din răsuflări pentru revivirea ideii naționale bulgare.

Găsind chiar în Capitala țării noastre un azil binevoitor și sincer, fruntașii bulgari puseră înșiși bazele statului bulgar independent de mai târziu.

În această privință, sunt foarte caracteristice datele publicate de Vasile D. Stoyanoff, în revista „Svetlina” în 1906, (artea VII-VIII, pag. 10).

Prințul Napoleon primi, în Capitala României, cu multă bunăvoință, o delegațiunea bulgară, care-i venise cu

un memoriu, cerând ca Franța să intervină pentru îmbunătățirea soartei poporului bulgar, aflat sub dominațiune turcească.

Membrii delegațiunii bulgare lucrau, în același timp, la determinarea unui curent al cărui rezultate fa întemeierea primei societăți literare bulgare, actuala Academie de științe din Sofia.

Credem că aceste lucruri, amintite chiar de presa bulgară oficială, nu sunt lipsite de interes, și că meritau să fie cunoscute și de publicul nostru.

De toate

Surzii vor auzi. — Se va realiza oare această minune? T. F. F.-ul va reuși poate în ceea ce știința n'a putut face până acuma. Pare că vibrațiile particulare ale undelor herziene au o influență cu totul specială asupra surzilor din naștere. S'au făcut experiențe curioase: un băiețuș de 13 ani, născut surd, a auzit pentru prima oară în viața sa. Dânsul a bătut vesel din palme la auzul arilor unui dans. A putut să distingă o voce omenască de sunetul unui instrument. Alții copii, complect surzi au dovedit o oarecare senzibilitate sub influența undelor sonore ale T. F. F.-ului. Și se speră că unele cazuri de surzenie vor putea fi — poate — în total sau în parte vindecate.

O lecție de punctuație. — Scena se petrece într'un orașel de pe Somme. Inspectorul școlar vine într-o zi pe neașteptate, se duce la primar și-l roagă să-l întovărășească la școală. Primarul, cam rău dispus, primește și ieșind din casă, murmură între dinți: „Măgarul ăsta mă plictisește”. Celălalt aude, dar tace chitic. Ajung la școală, unde inspectorul începe să întrebe pe băieți asupra gramaticii, apoi asupra punctuației. Primarul, plictisit, ridică din umeri. Atunci inspectorul continuând lecția, spune: — „Punctuația are în limbă un rol foarte important și trebuie să ținem seama de ea. E absolut necesar să punem bine punctuația și voi dovedi aceasta printr'un exemplu”. Apoi, trimetând la tablă pe un băiat, îi dictează fraza următoare: — „Inspectorul, spune primarul, e un măgar”. — Bine, zice inspectorul, scrie acum aceeaș frază cu următoarea punctuație: — „Inspectorul spune: primarul e un măgar”. Tablou!

Locuri necunoscute. — Ce puncte necunoscute sunt pe glob? Dacă lăsașăm la o parte fâșiile de pamânt înghețat din jurul celor doi poli, cari sunt cu totul necercetate, rămân următoarele puncte necunoscute: În partea nordică a Americii de Nord, la latitudinea strămoșului Bering; în

America centrală de Sud și în regiunea capului Horn; în Africa Centrală, în jurul lacului Ciad, și mai la nord în Sahara; în sudul Arabiei, regiunea marilor deșerturi, la nord de Aden; în Australia Centrală și câteva insule din arhipelagul Sundelor; în Asia, la nordul Indiei, în partea care cuprinde și lanțul munților Himalaia, și în fine în centrul Chinei.

Prânzul crocodilului. — Ce mănăncă crocodilul ce trăiește în fluviul Limpopo? Astfel se întreabă puilul de elefant dintr'o admirabilă povestire a scriitorului Rudyard Kipling. Răspunsul îl poate da un păzitor din regiunea lacului Tanganika, care a găsit în stomacul unui crocodil vânat de dânsul, următoarele lucruri: 11 brățări grele de cupru, 3 brățări de filigran; un colan de sticlă; 14 oase de labe dela diferite animale; 3 coloane vertebrale; o frânghie lungă din fibre de scoarță de copac; 12 pietre de diferite mărimi; mai multe țepi de porc ghimp; etc. Frânghia ghia servise deșigur la legatul vreunui pachet pe care-l ducea un biet indigen. Animalul a mâncat și omul și pachetul, iar frânghia a rămas singura dovadă a acestei teribile drame. În stomacul unui alt crocodil enorm, ucis de un indigen, s'a găsit o pungă conținând 50 monede de aur, care aparținând poate vreunui biet negru, acesta întorcându-se poate acasă, cu aceste economii, destinul, sub forma acestui grozav animal, s'a amestecat în planurile sale.

Mihnea Armașu

Correspondența redacției

Călin Movilă. — Dacă vă încercați în dificila ocupație de a traduce în versuri, de ce vă agățați de perlele marilor poeți clasici? Mai citiți versuri consacrate și pe urmă încercați.

Dimătrie Tsantson. — „Plouă” nu se poate publica. Renunțați la greaua îndeletnicire a versificației.

I. Lasca. — „Mi-e sufletul” nu se publică. E o naivitate rău rimată.

Orest Horia Pașcanu. — Mulțumim pentru volumul de anecdote. Vom publica din el, cu plăcere.

S. D. C. M. : Lunei este o poezie ce poate fi scindată în două ca idee; de altfel cele trei strofe de la urmă sunt slabe.

Nicolae Tariș. — Îngrijiți stilul și transcrieți mai citet.

M. Sonetasso. — Poeziile sunt lipsite de idei poetice.

Brand. — Altele; îngrijiți forma.

Simion Udrescu Bălești. — Mai citiți poezii de autorii noștri clasici.

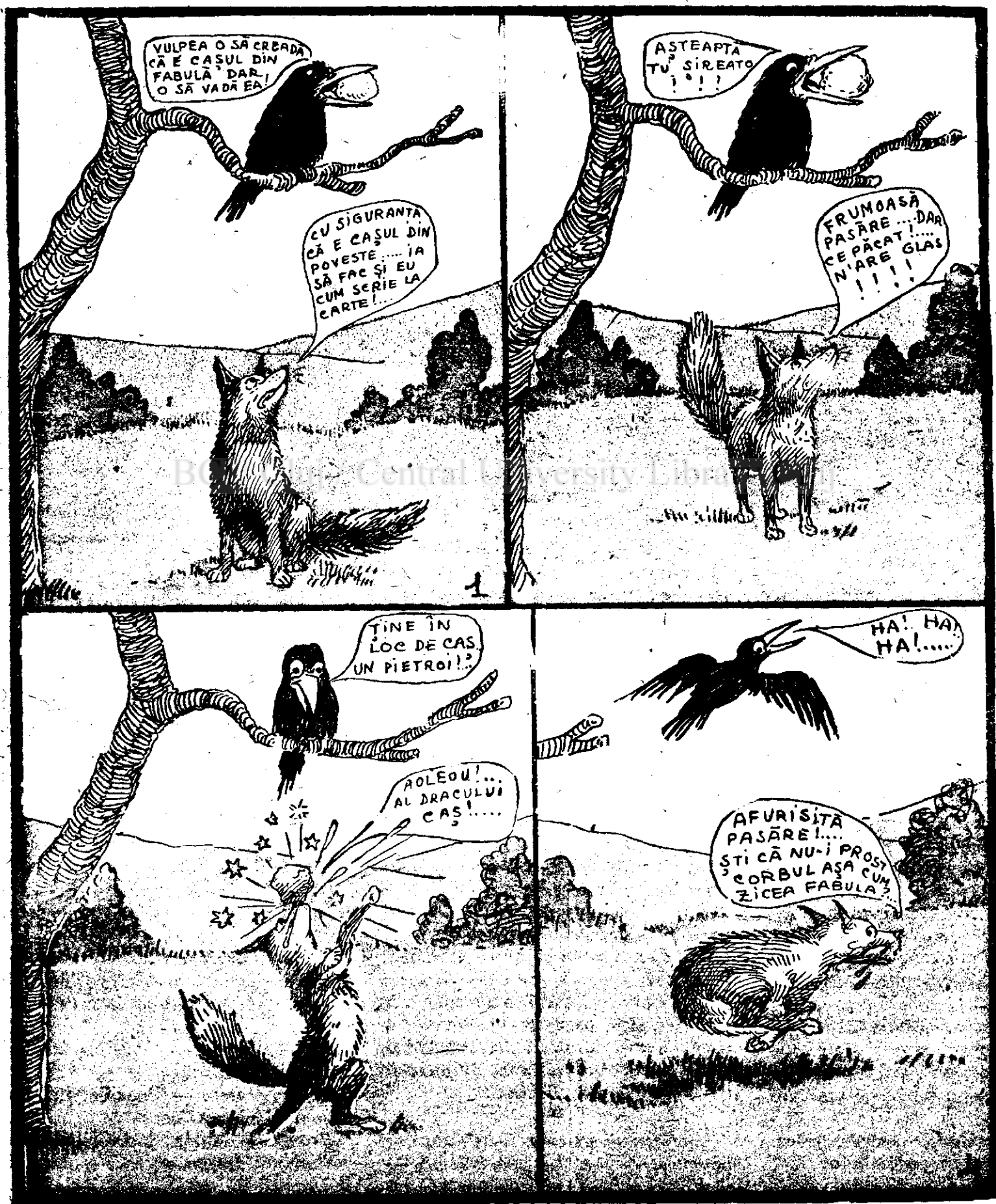
A. P. Riga. — Mai studiați versul.

D. Toha. — Scrisoarea se va publica.

Gaby. — Mai trimiteți, publicăm cu plăcere

O fabulă transformată

Sau Corbul Intelept.